

Raadsvoorstel

Opsteller

Engels, Rene

Vergadering van**Kenmerk**

Z/22/051646 / D/22/074515

Portefeuillehouder

Bas Lont

Portefeuille

Financiën aanbestedingsbeleid inkoopbeleid

Onderwerp

Programmabegroting 2023-2026 Oudewater

Inleiding

Ter vaststelling ligt voor de (concept) Programmabegroting 2023-2026. Voor de jaren 2023 tot en met 2025 sluit deze met een positief saldo. In de Aanbiedingsbrief bij de begroting wordt hier verder op ingegaan. Met het vaststellen van de Programmabegroting wordt het college geautoriseerd voor de lasten en baten uit de Programmabegroting en het doen van investeringen voor het begrotingsjaar 2023.

Na de verkiezingen van maart 2022 heeft de gemeenteraad het Hoofdlijnenakkoord 2022-2026 vastgesteld. Verdeeld over acht thema's staat daarin geformuleerd voor welke opgaven het bestuur van Oudewater zich gesteld ziet. In het CollegeWerkProgramma (CWP) is op een rij gezet wat uitvoering ervan concreet betekent. De maatschappelijke effecten en resultaten zijn gekoppeld aan concrete inspanningen en uitgezet in de tijd. Zo komen we tegemoet aan de wens vanuit de gemeenteraad om het hoofdlijnenakkoord 'smart' te maken en kan het CWP een-op-een als onderlegger voor de programmabegroting dienen: de effecten, resultaten en inspanningen uit het CWP vindt u in de begrotingsprogramma's terug in de bekende doelenbomen.

De financiële vertaling van het CWP is niet opgenomen in de begroting, maar opgenomen in dit raadsvoorstel. De structurele lasten hiervan worden afgezet tegen de reeks van saldi uit de programmabegroting en de incidentele lasten worden afgezet tegen de stand van de Algemene Reserve (AR). Onder het kopje Financiën hebben wij het weerstandvermogen geactualiseerd naar aanleiding van de voorstellen die wij doen.

Een begroting is altijd een momentopname. Met het verwerken van de lijst inspanningen uit het CWP blijven er nog veel zaken die op PM staan, of die met de vrijgemaakte middelen slechts het probleem in kaart brengen, maar geen inzet op de zaken die daaruit volgen bieden. En dan hebben we het nog niet gehad over zaken die onderweg op de gemeente af kunnen komen. Dankzij de forse stijging van het Gemeentefonds kunnen we veel het hoofd bieden (wensen van de raad, prijsstijgingen,...). Zoals altijd zouden we wel meer willen. We hebben daarbij wel te rekenen met een lage AR door meerdere besluiten (zwembad), relatief hoge gemeentelijke lasten en een begrotingstekort in 2026. Daarom leggen wij de focus op de uitvoering van ingezet beleid en investeringen, waar ook gelden voor beschikbaar zijn. Hiernaast hopen wij dat de effecten van de risico's beperkt zullen blijven en dat gemeenten door het Rijk worden gecompenseerd voor het 'ravijnjaar' 2026. Tekenen hiervan waren al zichtbaar op Prinsjesdag.

De raad besluit

1. De Programmabegroting 2023, inclusief mutaties in reserves, vast te stellen.
2. De investeringsbudgetten uit de jaarschijf 2023 van de investeringsplanning vast te stellen.

3. De meerjarenraming 2024-2026 te aanvaarden als leidraad voor het te voeren beleid in de jaren 2024, 2025 en 2026.
4. In te stemmen met de structurele lasten uit het CWP en deze ten laste te brengen van de begrotingsaldi voor de jaren 2023-2026.
5. In te stemmen met het schrappen van de taakstelling KCC.
6. In te stemmen met het opnemen van de dotatie groot onderhoud sporthal Noort Syde.
7. In te stemmen met de incidentele lasten uit het CWP en deze ten laste te brengen van de AR.
8. In te stemmen met een verlaging van de afvalstoffenheffing met 2%.

De bevoegdheid van de raad komt voort uit de volgende wet- en/of regelgeving

Artikel 189 van de Gemeentewet.

Beoogd effect

Door de vaststelling van de Programmabegroting 2023-2026 door de gemeenteraad is het college bevoegd tot het doen van de uitgaven zoals deze door de raad op programmaniveau is vastgesteld. In de verschillende programma's worden de inspanningen genoemd. De extra financiën die hiervoor nodig zijn, staan opgenomen in dit raadsvoorstel. Na instemmen en vaststelling door de raad kunnen deze ter hand worden genomen door het college die dan moeten leiden tot de opgenomen resultaten.

Argumenten

Voor diverse inspanningen zijn extra middelen noodzakelijk. Deze zijn in onderstaande tabellen opgenomen. Dit betreft structurele en incidentele lasten. Op sommige plekken hebben wij een PM raming opgenomen, omdat nog niet duidelijk is wat de inspanning is en wat deze extra gaat kosten. Het begrotingssaldo onderaan de structurele tabel voegen wij voor de berekening van het weerstandsvermogen onder het kopje Financiën toe aan de AR. Een negatief bedrag brengen wij ten laste van de AR. Onderstaande structurele tabel start met het saldo uit de bijgevoegde begroting.

Progr.	Inspanning	Omschrijving	2023	2024	2025	2026
		Saldo Programmabegroting 2023-2026	254.856	951.894	1.096.575	-333.818
1.	1.1.1.1	Controles /interventies tegen ondermijning	PM	PM	PM	PM
	1.1.4.1	Extra BOA	-45.000	-45.000	-45.000	-45.000
	1.1.5.1	Uitbreiden capaciteit OOV	-30.000	-30.000	-30.000	-30.000
	1.3.1.2	Implementeren participatiebeleid	-15.000	-25.000	-25.000	-25.000
2.	2.1.1.3	Onkruidbestrijding (vegen/borstelen)	-70.000	-70.000	-70.000	-70.000
	2.5.1.3	Beleid wegen buitengebied	-40.000	-40.000	-40.000	-40.000
3.	3.3.2.1	Sociaal akkoord ---> uitvoeringsagenda	PM	PM	PM	PM
4.	4.2.2.1	Noodmaatregelen Tappersheul I en II	PM	PM	PM	PM
	4.2.3.1	Onderzoek regionaal Bedrijventerrein	PM	PM	PM	PM
	4.3.1.2	Behoud levendige Binnenstad	PM	PM	PM	PM
	4.7.2.2	Uitvoeren uitvoerings- en communicatieplan warmtetransitie	PM	PM	PM	PM

5.	5.1.1.1	Capaciteit sport (sport en preventie)	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
6.	6.3.1.1	Omgevingsplan	PM	PM	PM	PM
	6.3.2.1	Verordening fysieke leefomgeving	PM	PM	PM	PM
		TOTAAL STRUCTUREEL	44.856	731.894	876.575	-553.818

1.1.1.1 In gezamenlijkheid met partnerorganisaties controles uitvoeren en interventies toepassen.

De huidige inspanningen zijn onvoldoende. Er is meer ambtelijke capaciteit/geld nodig bestrijding van ondermijning en horecabeleid. Deze extra inspanningen passen niet binnen de DVO. Op dit moment is nog niet aan te geven hoeveel extra geld hiervoor nodig is. Vandaar de PM-raming. Wel zien wij deze inspanning in relatie met de inspanning 1.1.5.1 Uitbreiden capaciteit OOV.

1.1.4.1 Vrijmaken budget voor een extra BOA.

In de Voorjaarsrapportage is structureel 30K opgenomen voor BOA activiteiten. Hiervoor ontvangen wij van het Rijk ook 30K. Met deze extra 45K is het mogelijk één fte extra BOA voor Oudewater te realiseren.

1.1.5.1 Uitbreiden capaciteit OOV.

Om het integraal veiligheidsplan ook daadwerkelijk uit te voeren is extra capaciteit op het gebied van openbare orde en veiligheid noodzakelijk.

1.3.1.2 Implementeren participatiebeleid.

Bij de behandeling van de Kadernota is een amendement aangenomen voor éénmalig 10K voor participatiebeleid. Deze is verwerkt in de begroting. Wij willen het participatiebeleid zoals dat in Woerden is ingevoerd, ook in Oudewater implementeren. Dit kost jaarlijks 25K. Een verhoging in 2023 van 15K van de reeds opgenomen 10K maakt 25K en daarna jaarlijks 25K.

2.1.1.3 Uitwerken van het thema schoon voor alle onderdelen van de openbare ruimte met als belangrijk onderdeel de onkruidbestrijding.

Om aan deze inspanning te kunnen voldoen is er extra geld nodig voor het maaien, onkruidbestrijding en het vegen. Wij schatten in dat het hier om 70K extra structurele lasten gaat om weer op het basisniveau te komen.

2.5.1.3 Beleid voor wegen in het buitengebied opstellen, o.a. snelheid, inclusief uitvoering.

Om invulling te geven aan deze inspanning worden de kosten ingeschat op 40K.

3.3.2.1 Het Sociaal Akkoord uitwerken in een uitvoeringsagenda en deze jaarlijks opnemen in de P&C-cyclus.

Wij gaan een Sociaal Akkoord opstellen. Afhankelijk van de uitvoeringsagenda worden de kosten bekend. Op dit moment weten wij die nog niet.

4.2.2.1 Omdat verkoop Tappersheul 3 op zich laat wachten, worden in 2023 noodmaatregelen uitgevoerd, voor in ieder geval het asfalt op Tappersheul I en II. (programma 2).

Binnen de exploitatie verhardingen en riolering maken wij 50K vrij om een startnotitie - projectplan te maken. Waarbij de opdracht, de scope, de eisen en de wensen worden opgenomen. Vervolgens kan op basis van feiten in scenario's gekozen worden voor de juiste aanpak. Dit scenario en de financiële gevolgen hiervan worden dan meegenomen in de kadernota voor de begroting 2024.

4.2.3.1 In samenwerking met de gemeente Woerden en de U10 onderzoek doen naar de noodzaak en haalbaarheid van een regionaal bedrijventerrein in de A12-zone.

Dit is alleen mogelijk als hiervoor extra capaciteit beschikbaar komt. Inschatting van kosten is nog niet gemaakt. Vandaar PM.

4.3.1.2 Plan van aanpak uitvoeren, afhankelijk van beschikbare middelen.

Afhankelijk van het op te stellen plan van aanpak voor een vitale binnenstad worden er aan het uitvoeringsprogramma middelen gekoppeld.

4.7.2.2 Uitvoeren uitvoerings- en communicatieplan warmtetransitie.

De uitvoering is afhankelijk van de middelen die door het Rijk beschikbaar worden gesteld. Vervolgens moet de uitvoering passen binnen de prioriteiten die worden gesteld.

Verder is de motie Uitwerken aanvullend budget duurzaamheid in de begroting als volgt verwerkt. Via de meicirculaire hebben wij voor 2022 een bedrag van 141K ontvangen. Hiervoor hebben wij de capaciteit met één fte uitgebreid (92K). Het restant van 49K hebben wij als budget in de begroting opgenomen voor energie. Hier staan (nog) geen gelden van het Rijk tegenover. Met de in de begroting 2023-2026 opgenomen budgetten en de nog te verwachte extra procesgeldten van het Rijk kunnen wij uitvoering geven aan de in de motie opgenomen zaken: zon op dak en veld, maatschappelijke tender en warmtevisie.

5.1.1.1 Ambitie voorleggen aan uitvoeringpartners (sport).

Om hier een goede aanvulling te kunnen geven is extra capaciteit nodig. De kosten hiervan bedragen structureel 10K.

6.3.1.1 Het omgevingsplan opbouwen, na inwerkingtreding van de omgevingswet per 1 januari 2023. Het streven is om dit proces in vier jaar te doorlopen. In 2023 wordt een start gemaakt met het omgevingsplan.

Voor de uitvoering van deze inspanning komt structureel geld van het Rijk. Op dit moment is de hoogte hiervan niet bekend.

6.3.2.1 Voorbereidingen treffen voor de verordening fysieke leefomgeving.

Hiervoor is geen capaciteit beschikbaar. Onderzocht wordt nog hoeveel capaciteit hiervoor noodzakelijk is.

Overige zaken:

Taakstelling KCC Oudewater

In de Najaarsrapportage hebben wij voorgesteld de taakstelling vanuit de financiële heroriëntatie van 35K op de dienstverlening te laten vervallen. Hierdoor worden de begrotingssaldo's met 35K verlaagd.

Verhoging dotatie meerjarig groot onderhoud sporthal De Noort Syde

In de Voorjaarsrapportage en Najaarsrapportage zijn de baten en lasten van de exploitatie van de sporthal De Noort Syde verwerkt. Ook in de begroting 2023-2026 zijn deze exploitatielasten verwerkt. De lasten voor het meerjarig groot onderhoud hebben wij nog niet in de begroting opgenomen. Dit mede gelet op de discussie rond het 'treintje', sportzaal De Eiber --- sporthal De Noort Syde --- eventueel nieuw te bouwen sporthal nabij nieuwe zwembad. Op korte termijn verwachten wij geen duidelijkheid over deze discussie. Daarom stellen wij voor, gelet op het te geringe begrotingssaldo 2023, de lasten van de storting voor het meerjarig groot onderhoud (€ 88.803) met ingang van 2024 structureel op te nemen in de voorziening Onderhoud gemeentelijk vastgoed.

Omschrijving	2023	2024	2025	2026
Eindsaldo Structurele tabel	44.856	731.894	876.575	-553.818
Taakstelling KCC Oudewater	-35.000	-35.000	-35.000	-35.000
Verhoging dotatie groot onderhoud Sporthal NS		-88.803	-88.803	-88.803
TOTAAL STRUCTUREEL	9.856	608.091	752.772	-677.621

Amendement Boter bij de vis (reconstructie Brede Dijk)

In de raadsvergadering van 29 september is het amendement over de kostenstijging van de uitvoering van de reconstructie Brede Dijk aangehouden. Als deze in de begroting verwerkt zou moeten worden betekent dat voor de structurele lasten een stijging voor de jaren 2025 en 2026 van afgerond 100K. Dit bedrag komt dan ten laste

van de saldi zoals gepresenteerd in bovenstaande tabel.

In onderstaande tabel zijn de incidentele lasten opgenomen uit het CWP.

De lasten worden onttrokken aan de AR en hebben effect op de nieuwe berekening van het weerstandsvermogen onder het kopje Financiën.

Progr.	Inspanning	Omschrijving	2023	2024	2025	2026
1.	1.4.1.2	Evaluatie samenwerking Woerden	10.000	40.000	0	0
2.	2.1.1.2	Op- en vaststellen beeldkwaliteit Openbare R.	65.000	0	0	0
	2.1.1.4	Ecologie en Openbare Ruimten	0	25.000	0	0
	2.1.2.1	Voorbereiding overname OV + actieplan 1e 2jr.	100.000	100.000	0	0
	2.4.2.1	Kort/lang parkeren rond binnenstad	0	45.000	0	0
	2.4.3.1	Verkenning logistieke HUB	25.000	0	0	0
	2.4.4.2	Fiets parkeerplekken rond de Markt	0	0	0	0
	2.4.5.1	Planvorming fietsverbinding (Kerkwetering)	0	PM	0	0
3.	3.3.1.1	Sociaal akkoord opstellen	50.000	0	0	0
6.	6.1.3.1	Vraagstuk arbeidsmigranten	25.000	0	0	0
	6.1.3.2	Aanpak goede huisvesting arbeidsmigranten	0	25.000	0	0
	6.2.5.1	Gesprek inwoners Hekendorp	25.000	0	0	0
	6.4.1.1	Startnotitie tbv Integraal programma vastgoed	25.000	0	0	0
		TOTAAL INCIDENTEEL	325.000	235.000	0	0

1.4.1.2 Evaluatie huidige samenwerking met Woerden.

Dit proces start in 2023. Het merendeel van de werkzaamheden en dus de kosten vallen in 2024.

2.1.1.2 Beleid opstellen en vaststellen voor beeldkwaliteitsniveaus op basis van het huidige beleid waarin ook beheerkosten zijn meegenomen.

De kosten voor het opstellen en laten vaststellen bedragen incidenteel 65K.

2.1.1.4 Uitwerken van het thema ecologie (met als basis het bestaande beleid) voor alle onderdelen van de openbare ruimte. Met aandacht voor de balans tussen ecologie en de uitstraling.

In 2024 stellen wij een startnotitie op.

2.1.2.1 Overname van de openbare verlichting van Citytec voorbereiden.

De indicatie van 2x 100K exploitatiebudget is bedoeld voor de benodigde personele capaciteit, inhuur van specialistische kennis en externe juridische advisering door huisadvocaat. Hiervoor is geen interne capaciteit beschikbaar.

Na ondertekening van overeenkomst tot overname is het zaak om dingen te gaan regelen over een goede overname. Denk hierbij aan het opstellen van beleid voor verlichting, een beheer- en vervangingsplan, een aanbesteding voor het beheercontract, het inregelen van energiecontract, certificering bij Stedin, werving personeel voor beheer, externe advisering/lichtberekeningen, etc..

Als deze stappen goed doorlopen zijn, is er nog jaarlijks budget nodig om het beheer op een juiste manier te doen. Deze kosten maken onderdeel uit van de totale business case van de overname die aan de raad wordt

voorgelegd. Daarvoor is een meerjarenplan gemaakt.

2.4.2.1 Mogelijkheden voor kort en lang parkeren rond de binnenstad onderzoeken.

De éénmalige kosten van dit onderzoek schatten wij in op 45K. De structurele uitvoering zien wij in combinatie met inspanning 2.5.1.3 (beleid wegen buitengebied).

2.4.3.1 Verkenning naar een logistieke hub (zie ook programma 4).

De geraamde 25K is noodzakelijk voor het opstellen van een startnotitie.

2.4.4.2 Fietsparkeerplaatsen rond de Markt organiseren als onderdeel van het Masterplan Binnenstad.

Dit onderwerp betrekken wij bij een tussentijdse evaluatie van het Masterplan Binnenstad.

2.4.5.1 Planvorming fietsverbinding (Kerkwetering).

Kosten nu niet in te schatten, is ook afhankelijk van de ontwikkeling van Kerkwetering.

3.3.1.1 Sociaal Akkoord opstellen met de gemeenteraad en maatschappelijke partners, en gedragen door alle betrokkenen.

De kosten van het opstellen van een Sociaal Akkoord bedragen 50K.

6.1.3.1 Vraagstuk arbeidsmigranten projectmatig oppakken. Aanpak en benodigde middelen beschrijven in een raadsvoorstel dat na goedkeuring wordt uitgevoerd.

Het opstellen van een startnotitie voor deze inspanning kost 25K.

6.1.3.2 Op basis van de resultaten van het plan van aanpak een kader opstellen voor een goede huisvesting voor arbeidsmigranten.

Het opstellen van een startnotitie voor deze inspanning kost 25K.

6.2.5.1 Met de inwoners van Hekendorp in gesprek gaan om de behoefte te inventariseren.

Hiervoor is geen capaciteit beschikbaar. Om hier invulling aan te geven is 25K nodig.

6.4.1.1 Startnotitie - om te komen tot een Integraal programma vastgoed - voorleggen aan het college.

De kosten om een startnotitie te kunnen maken bedragen 25K.

Kanttekeningen

De begroting sluit voor de jaren 2023 t/m 2025. De overschotten worden toegevoegd aan de AR. Het tekort van 2026 wordt met name veroorzaakt door het Rijk (de opschalingskorting en het vervallen van het zogenaamde accres). Op Prinsjesdag is hier wel enige compensatie aangekondigd, maar die is niet in deze begroting verwerkt. Hiernaast staat de AR onder druk. Ook blijft de ontwikkeling van de prijsstijgingen en rente een punt van zorg.

Financiën

In de Programmabegroting die voorligt is het weerstandsvermogen als volgt:

Bedragen x € 1.000	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Beschikbare weerstandscapaciteit	2.401	3.353	4.450	6.616
Ondergrens benodigde weerstandscapaciteit	3.685	3.685	3.685	3.685

Bovengrens benodigde weerstandscapaciteit (risico's x 1,43%)	5.270	5.270	5.270	5.270
Weerstandsvermogen ondergrens	0,7	0,9	1,2	1,8

Deze wijzigt door de voorgestelde besluiten in dit raadsvoorstel (begrotingssaldi ten gunste/ten laste van de AR en de incidentele lasten ten laste van de AR).

De AR is, inclusief CWP, in 2023 afgerond 1,2 miljoen. Hoewel dat bekend was ten tijde van het besluit over het zwembad, is dat erg laag. Te laag om alle risico's (3,7 miljoen) af te dekken. Alle incidentele uitgaven ten laste van de AR worden dan ook met het begrotingssaldo in 2024 en 2025 als het ware terugbetaald. Dat is noodzakelijk om het weerstandsvermogen weer richting de 1,0 te laten bewegen. De 2,5 miljoen die taakstellend uit Statenland moet komen, geeft in 2026 weer wat lucht om het zogenaamde ravijnjaar met enig vertrouwen tegemoet te kunnen treden. Deze ontwikkeling is met name te zien in de regel: Beschikbare weerstandscapaciteit. De tabel en het weerstandsvermogen wordt dan als volgt:

Bedragen x € 1.000	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Beschikbare weerstandscapaciteit	1.831	2.204	2.957	4.780
Ondergrens benodigde weerstandscapaciteit	3.685	3.685	3.685	3.685
Bovengrens benodigde weerstandscapaciteit (risico's x 1,43%)	5.270	5.270	5.270	5.270
Weerstandsvermogen ondergrens	0,5	0,6	0,8	1,3

Afvalstoffenheffing

In de Programmabegroting 2023-2026 is bij de verhoging van de afvalstoffenheffing rekening gehouden met een indexering van 8,2%, bestaande uit 6,2% CPI indexering en een extra indexering van 2%. Er had alleen rekening moeten worden gehouden met de afgesproken 6,2% indexering. Deze omissie was niet meer recht te zetten in de Programmabegroting 2023-2026 omdat deze al klaar was. Daarom wordt nu voorgesteld de afvalstoffenheffing niet met 8,2% te verhogen, maar met 6,2%. Een verlaging derhalve van 2% ten opzichte van hetgeen is verwerkt in de concept Programmabegroting 2023-2026. Dit heeft geen effect op het begrotingssaldo (is een zogenaamd gesloten circuit). Het heeft wel effect op de storting in de voorziening afvalstoffenheffing. Die wordt hiermee 2% lager.

Uitvoering

Na vaststelling door uw raad van de Programmabegroting vind uitvoering plaats in 2023.

Communicatie

De (concept) Programmabegroting 2023-2026 wordt gepubliceerd op oudewater.begrotingonline.nl. Naast verzending aan de raad wordt er door het college via een persbericht gecommuniceerd over dit raadsvoorstel. Het raadsbesluit en alle onderliggende stukken worden voor 15 november 2022 naar de toezichthouder de Provincie Utrecht gestuurd.

Samenhang met eerdere besluitvorming

Programmabegroting 2022-2025

Kadernota 2022

Bijlagen

Programmabegroting 2023-2026 met nummer : D/22/076940

Raadsbesluit met nummer : D/22/074516
